

Hej!

Autor:

Bc. Viktória Eusebio

Vedoucí práce:

MgA. Eva Brzáková

Vedoucí technik:

Jitka Hartová, DiS.

ak. Mal. Ivica Dudášová

úvod

Tématem této absolventské práce je vytvoření autorské kolekce, jejímž cílem je budování vlastní značky. Finální výstup zahrnuje návrh pilotní kolekce doplňků, fyzické portfolio a realizaci vybraných kousků.

Moje značka odráží mne samotnou jako umělkyni. Ráda pracuji s příběhy. Nejrůznější pohádky a příběhy mě provázeli celý život a ráda se k nim vracím. Když jsme po lesích stavěli několikery vlí domky, když se u nás doma ozývaly hlasy v prázdných místnostech, a i když mě sestra strašila s nejrůznějšími stvořeními pod mou postelí. Pilotní kolekce se zaměří na strašidlo Hejkala. Toto strašidýlko se v mé rodné Vysočině potuluje do dnešních dob a v dětství jsme o něm slýchali mnohé příběhy. I když strašidelný a záhadný, Hejkal ve mě vyvolává značnou míru nostalgie.

Silný vliv na mě měla i slovenská strana rodiny, zejména vztah k tradici a krojům. K tradičním českým krojům jsem se vrátila až poté, co jsem se z Čech odstěhovala. Teprve s odstupem jsem si uvědomila, jak moc pro mě domovina znamená. Vždy mě lákaly tradiční materiály svou praktičností a pohodlím. V dnešní době mikro plastů jsou lněné a bavlněné kousky šatníku jako maják táhnoucí mě k sobě.

Cílem kolekce je modernizovat prvky českého kroje tak, aby byly nositelné i dnes, a přitom si zachovaly svou identitu. K práci jsem vybrala několik velice typických kousků; šněrovačku, krajkový šátek a stuhu do vlasů. Vše je doplněné o tašku, která tradičně do kroje nepatří, ale v současnosti je nepostradatelná.

V práci jsou použité dvě hlavní techniky, šitá krajka a tisk. Co by byl kroj bez krajky? Ta mu dodává jemnost a komplexnost. Krajku vnímám jako šperk, který by neměl zůstat minulostí. Ovšem moderní doba diktuje jiné tempo než osmnácté století, kdy se kroje hojně nosily. Tisk proto nabízí možnost efektivnějšího zdobení. Spojením obou technik se snažím najít rovnováhu mezi tradicí a současným oděvem.

moodboard

Hýkal, stvoření příbuzné lesnímu muži, má silný hlas a slabé nožičky. I přes slabě vypadající tělíčko oplývá ohromnou silou, se kterou se rád ukazuje na kolemjdoucích. Hlavu mu zdobí koruna z kapradí, kterou se snaží zkrášlit svůj zarostlý vzhled. Schovává se u lesů a kolem cest, kde jako na bydle sedí v korunách stromů. Hýká na kolemjdoucích a snaží se získat jejich pozornost. Nešťastníci, kteří na jeho hýkání odpoví, rychle litují.

(Krátký, 1961)

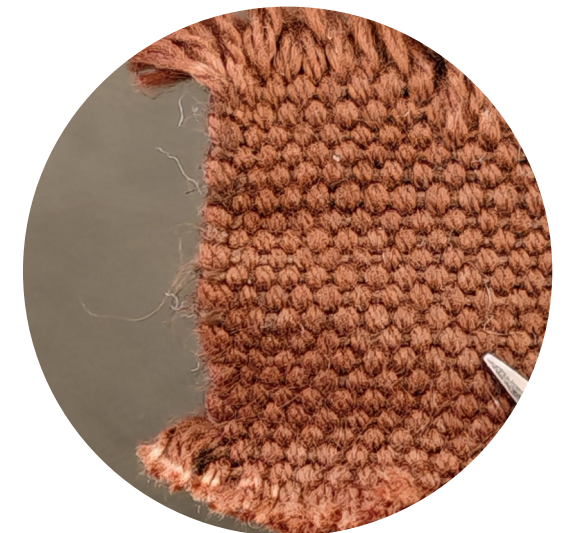
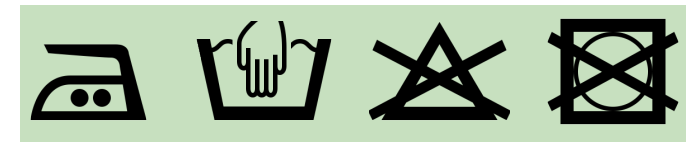
inspirace kroje

Lidový kroj byl oděvem venkovského obyvatelstva, který se vyvíjel od 17. do počátku 20. století. Rozlišovaly se pracovní, sváteční i obřadní kroje a často se vyráběly z domácích materiálů, jako jsou len, vlna nebo kůže. V jednotlivých regionech se lišily podle místních zvyků i módy. (© Muzeum Ostrov lidových krojů, 2024)

Inspirací mi byl kozácký kroj z oblasti Tábora, známý svou jednoduchostí a bílou výšivkou. Vznikl v chudém kraji, kde ruční výzdoba nahrazovala drahé materiály. Dívčí kroj tvořila bílá košile, šněrovačka, sukně a fěrtoch, často doplněné čepečkem a výšivkami. Vdané ženy nosily tmavší varianty, mužský kroj byl strohý a bez zdobení. (Šotková, 1951)

Kroj postupně mizel v 19. století s rozvojem průmyslu a městské módy. Do dnešních dnů se dochovaly hlavně slavnostní, bohatě zdobené verze, zatímco běžné oděvy z dochovaných sbírek zmizely. (Šotková, 1951)

materiály

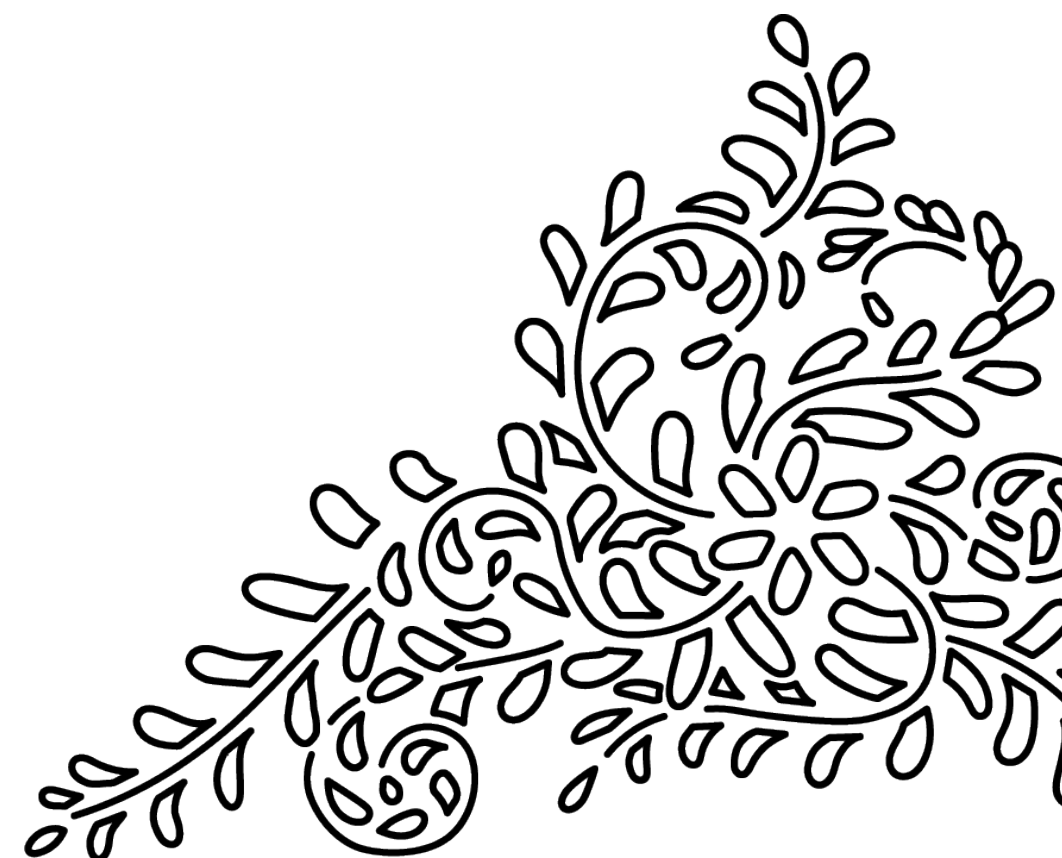
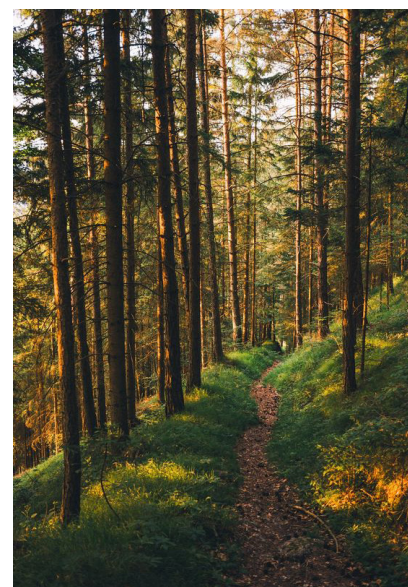
módní řada

motivy

Realizace se zaměří na Hejkala (Hýkala). O něm se dá dozvědět v pár publikacích, jmenovitě v knize Bubáci, aneb, Malý přírodopis duchů, přízraků a strašidel od Radovana Krátkého nebo v knize Česká démonologie: Tucet příšerných strašidel Čech, Moravy a Slezska od Jana Kravčíka. Na internetu se dá pár informací také sehnat, ale jinak zůstává Hejkal v ústním předávání. Člověk by čekal, že v moderním světě pro takové bytosti už není moc místo. Přeci nesedíme každý večer ve světnici nad svíčkou a nezaháníme nudu podobnými báchorkami, že? Jen nedávno mi táta vyprávěl, jak na Hejkala narazili s jeho sestrou. Naštěstí věděli lépe, než se s ním dát do řeči a jeho volání nechali znít v dálce.

Jako hlavní motiv jsem si vybrala kapradí odkazující na Hejkalovu korunu. Jelikož je to stvoření lesní, pracuji také se stylizovanou kůrou a jehličím. Všechny motivy užité k tisku jsou ručně kreslené a potom zpracované v programech na počítači. Bez tradiční kresby by nešlo docílit mojí požadované estetiky pro každý kousek. Motiv kapradí slouží jako jednoduchá šablona, na které se následně staví výšivka nebo krajka za pochodu. Ve své tvorbě nedokážu pracovat s naprosto přesným návrhem. K řemeslům přistupuji intuitivně a čerpám z předešlých zkušeností. Takový proces mi také zaručí, že se vždy přiučím něčemu novému a nepřestanu se vyzívat k lepším a lepším pracem.

” Po obědě se můj táta usadil zpět ke stolu s čerstvým čajem.
 „Tak povídej, dítě moje. Co že to vlastně teď děláš.“
 Polkla jsem cukroví nacpané v puse a odpověděla. „Dělám na doplňcích inspirovaných krojem a budu se inspirovat Hejkalem.“
 „Jo? My na něj nedávno s Hankou narazili! Vid', Hani?“ zvolal s úsměvem.
 Z kuchyně se zpět ozvala nadšeně teta. „Jo jo! U starého hřbitova!“
 Táta se také natáhl pro sladkost. „Byli jsme se projít tou starou cestou, kde už moc lidí nechodí. Když jsme minuli hřbitov, tak na nás začal hejkat.“
 „No byl to teda skřek.“ přitakala teta. „Skoro jako pláč dítěte.“
 Táta se zasmál. „Je jasný, že to byli stromy ve větru. Ale kdyby náhodou, tak jsme se tam moc nezdržovali.“

“

A šitá krajka
 B barvení příze
 C detail stuhy
 D finální barevnost

taška

Taška má perfektní velikost do města.
Svou měkkostí je dobře skladná i
příjemná na nošení.

šněrovačka

Šněrovačka chytne za oko svým
tradičním střihem. Šněrováním na
zádech podpoří ženskou postavu jak
se sukní, tak s kalhoty.

krajkový šátek

Krajkový šátek je ten speciální doplněk, který si každý den člověk nevytáhne. Je jako koruna lemující obličej, zdobící jako šperk.

popruhy

Variabilní popruhy ke šněrovačce se dají použít k tašce. Různou kombinací se z malé městské tašky přes rameno stane taška do ruky na večerní událost.

značka

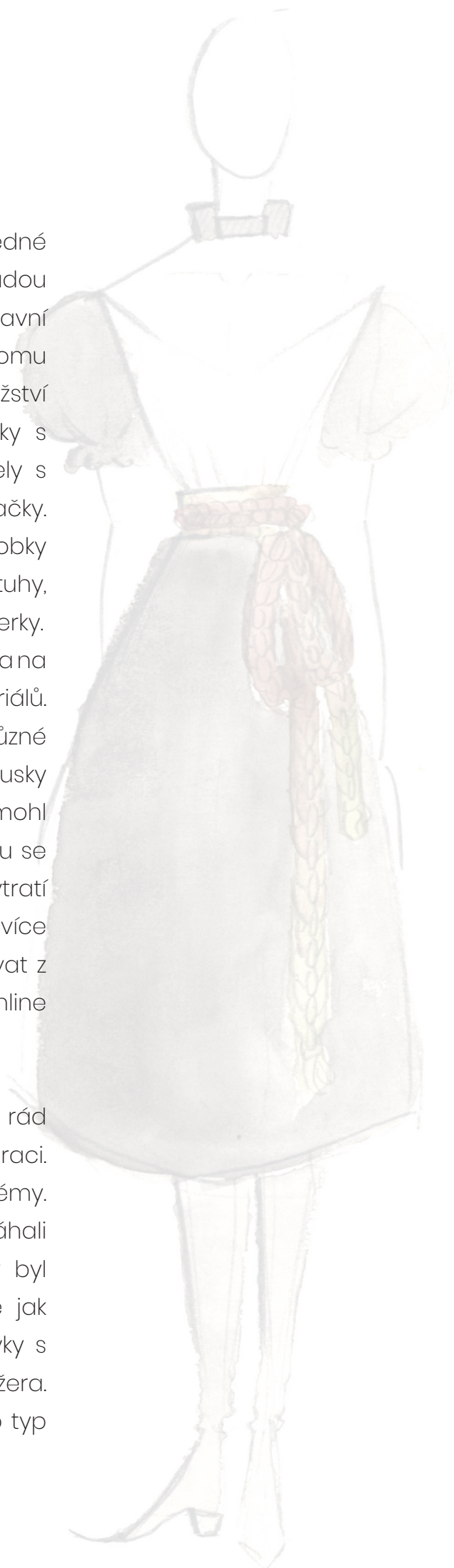
Moje značka má dvě hlavní složky. Na jedné straně nabídnu stálejší kolekce, které budou zaměřeny na motivy. U těchto kolekcí je hlavní potisk, který bude outsourcovaný. Díky tomu budou doplňky dostupnější většímu množství lidí. V kolekci se najdou jednodušší kousky s potiskem, jako jsou šátky a tašky, i modely s efektní ruční výšivkou – například šněrovačky. Doplňovat je budou luxusnější krajkové výrobky určené pro speciální příležitosti, jako jsou stuhy, tradiční vložky pod čepce nebo krajkové šperky. Druhá strana značky se zaměří na jedinečné a na míru dělané modely z upcyklovaných materiálů. V rámci mé tvorby přirozeně vznikají různé odstřížky, které by právě tyto jedinečné kousky smysluplně využily. Zákazník by se také mohl podílet na návrhu svého doplňku. Díky tomu se bude cítit speciálně a z mé tvorby se nevytratí zábava z nových výzev. Takové doplňky jsou více hravé a budou tím pádem i více vystupovat z davu. Značku budu především udržovat v online sféře, namísto kamenného obchodu.

Můj hlavní archetyp je “šprýmař”. Tento typ rád porušuje pravidla a udělá si ze sebe legraci. Často má ale na srdci důležitější problémy. Šprýmař se nebojí říct nad čím by jiní váhali a nevadí jim provokovat. Vedlejší typ by byl “obyčejný kluk/holka”. Tento typ je přesně jak zní. Obyčejný člověk udržující přátelské styky s každým od recepční po regionálního manažera. Člověk ale nemusí být obyčejný, aby tento typ evokoval. (Purkiss, 2014)

cílový zákazník

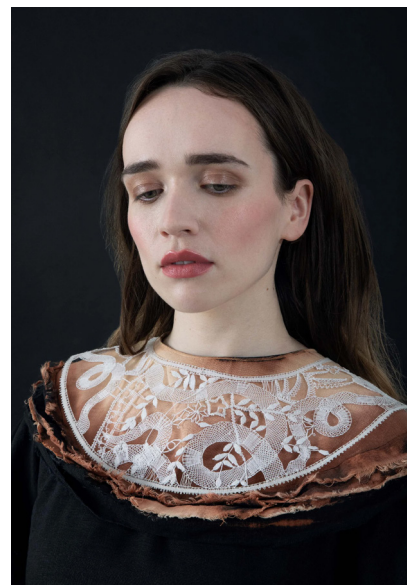
Moje cílová skupina se nevymezuje ani věkem ani sociálním postavením. Nabízím drahé řemeslné kousky na speciální příležitosti i dostupné doplňky jako šátky ke každodennímu nošení. Člověk v mé cílové skupině se zajímá o tradici a rád se ve svém oděvu vyzdobí zajímavějším kouskem. Ocení příběh za mojí prací a hlavně řemeslo, které je její velkou součástí. Chce mít pohodlný a praktický kousek ve svém šatníku, kterým ale dokáže oslnit v kombinaci s více outfity. Pohádky a strašidla mu vykouzlí malý úsměv na tváři a začnou pro něj zajímavou konverzaci.

Moji zákazníci budou mít práci spíše kancelářského charakteru. Může to být podnikatel, mladý architekt nebo kdokoliv s lépe placenou pozicí. Outfity si plánují, i když jen ráno po snídani, a zakládají si na osobním stylu. Cení si originálních kousků, které nejsou dostupné všem. Nenakupují oblečení často, ale kupují kousky, které jim vydrží roky. Rádi vystoupí z davu. Svůj doplněk si vezmou do práce jako oživení jednoduchého outfitu, nebo se na speciální příležitost vyzdobí v tradičním stylu.

konkurence

Česká sféra

V současnosti se tradiční kroje tvoří explicitně pro slavnosti nebo představení. Inspirace tradičním krojem ale roste. Umělci a návrháři se k tradičním prvkům vracejí nejen z estetických důvodů. Roste také touha se vrátit ke kořenům v novém současném podání. Do popředí se více dostává lokálnost a jedinečný vizuální profil, který právě kroj má. Tradiční tvorba se odráží v autorských kolekcích, výstavách a snaze o uchování kulturního dědictví, která jsou státem často podporována.

Zmínila bych hned několik tvůrců, jako první projekt Krásná práce. Pod vedením Kláry Hegerové působí na sociálních sítích, pořádá výstavy a podporuje tradiční řemesla pomocí moderní prezentace. Navazuje na odkaz minulých českých institucí a podporuje předávání řemeslných dovedností další generaci. Další je Bohemia Perfection, která kombinuje kulturní dědictví s luxusní estetikou. Pracují s jednotlivými tvůrci a zaměřují se na jejich individuální příběhy. Prezентují se hlavně na Instagramu nebo designových magazínech. Za zmínku také stojí Kateřina Plamitzerová a Zlata Lamrová. Kateřina Plamitzerová se prezentuje převážně na Instagramu a tvoří grafiku a design s folklorními motivy. Zlata Lamrová se věnuje textilu a výšivce. Tradiční lidové techniky zasazuje do současného kontextu. Všichni výše zmínění pracují s interpretací tradic, ale každý do jiné míry propojení s komerční sférou.

LaceMade

LaceMade je značka působící online od roku 2016. Zakladatelkou je návrhářka Lace Hong, která vystudovala University of the Arts v Londýně. Značka nabízí větší škálu produktů, ale její specializace jsou šaty a korzety. LaceMade se zaměřuje na ženskou siluetu kombinací vintage a současného designu. Inspirují se olejomalbami, historickými oděvy a přírodou. Návrhy jsou mimo jiné hojně doplněny žakárovými látkami, mašlemi a krajkou. Na stránkách nabízejí také sekci plus-size. Značka se hlavně propaguje na sociálních sítích a využívá influencery. Co se korzetů týče nabízí jednodušší i zdobenější styly, což odráží cenové rozpětí od 39 do 162 dolarů (cca 900 až 3739 Kč). Značka užívá velmi často polyester, co se materiálů týče, a kousky jsou vyráběny strojově. Jakékoliv zdobení jako jsou krajky a výšivky jsou také dělány strojově, takže ruční řemeslná práce je naznačena pouze stylisticky.

Tsumori Chisato

Tsumori Chisato je japonská textilní výtvarnice, která vystudovala Bunka Fashion College v Tokyu. Třináct let pracovala pod návrhářem Issey Miyake a získala několik ocenění. Vlastní značku si založila v roce 1990. Kromě online obchodu má také tři kamenné prodejny, v Tokyu, Hong Kongu a v Taipei. Chisato pracuje s ilustrací a její styl je popisován jako "manga-bohémský". Zakládá si na barevném kontrastu a minimalistické japonské módě. Pracuje s hravostí a pestrými barvami. Její sortiment zahrnuje oděv od šatů po kraťasy a nabízí i módní doplňky jako jsou ponožky a tašky. Všechny kousky ale mají společné užití autorčiny vlastní ilustrace. Výroba je opět strojová, ale v ceně se hlavně odráží značka za jménem Tsumori Chisato a osobitý styl.

galerie

závěr

Cílem této absolventské práce bylo vytvořit autorskou kolekci doplňků. Součástí výstupu není pouze samotný návrh kolekce, ale také fyzické portfolio a realizace vybraných doplňků. Návrhová část celého procesu mi ubíhala rychle. O tradiční oděvy se zajímám už delší dobu, a tak jsem instinktivně věděla, co chci navrhnout. Většina kousků v kolekci vychází z návrhů, které jsem už dříve realizovala jen tak pro svou radost. Díky tomu jsem se k nim mohla vrátit, znovu je promyslet a posunout dál.

Kolekce využívá tradiční materiály, jako je len či bavlna. Tyto materiály jsem v minulosti hojně používala, takže práce s nimi byla příjemná. Nicméně ve spojení se dvěma hlavními technikami, tiskem a šitou krajkou, se stále objevilo mnoho překvapení. Za kolekcí stojí nespočet vzorníků a testů. S barvením jsem neměla příliš velkou zkušenost, a tak celý proces nabízel skvělou příležitost naučit se něco nového. To ale platí i o samotném tisku. Získala jsem k tomuto řemeslu respekt a vím, že cesta k úrovni mistra tiskaře je ještě dlouhá.

Šitá krajka mě tolik nepřekvapila.– zkušeností s ní mám přece jen výrazně víc. Jehla a nit jsou mi nejbližší. Co jsem ale měla očekávat hned od začátku, je fakt, že nikdy nedokážu zůstat u jednoduchého vzoru nebo drobné výšivky. Šněrovačka neměla mít žádnou výšivku, a přesto jsem nedokázala odolat upřímnému zapálení paní Hártové. S jehlou a nití v ruce se mi vždy dýchalo lépe, i přes úskalí, která mi život stavěl do cesty. Ačkoliv bych se s tiskem ráda posunula dál, s krajkou a výšivkou jsem nadmíru spokojená.

Hejkal, strašidlo z Vysočiny, v sobě nese jak dětský strach, tak silnou dávku nostalgie. V budoucnu bych ráda na kolekci navázala dalšími příběhy a postupně rozšiřovala nabídku směrem k širšímu publiku i komplexnějšímu produktovému portfolio.

poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu své absolventské práce, MgA. Evě Brzákové, za odborné vedení a cenné rady. Díky také patří vedoucím řemeslných technik, Jitce Hartové, DiS., a ak. mal. Ivici Dudášové za odborné vedení, podporu při řešení problémů a vstřícnost, kterou mi po celou dobu vypracovávání práce od srdce poskytovaly. Velké díky patří i mé rodině a blízkým za podporu, trpělivost a povzbuzení po celou dobu studia.